

O B E C L O Z O R N O

Ing. Anna Ševerová

hlavná kontrolórka obce

Obecný úrad Lozorno, Hlavná č. 1, 900 55 Lozorno
severova@lozorno.sk, www.lozorno.sk

Správa o výsledku vykonanej kontroly dodržiavania zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v kontrolovanom subjekte Obec Lozorno za rok 2022

V zmysle § 18d zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, podľa § 20 ods. 5 písm. a/ zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite, v súlade so zásadami kontrolnej činnosti a na základe schváleného plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2023 bola vykonaná v čase od 30.09.2023 do 25.10.2023 kontrola dodržiavania zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v kontrolovanom subjekte Obec Lozorno za rok 2022.

Všeobecné náležitosti:

Miesto vykonávania kontroly: Obecný úrad Lozorno, Hlavná 1, 900 55 Lozorno

Povinná osoba: Obec Lozorno, Hlavná 1, 900 55 Lozorno

Kontrolované obdobie : 2022

Cieľ kontroly:

1. Overenie správnosti vyplatených cestovných náhrad za kontrolované obdobie, súladu vydaných cestovných príkazov, ich evidencie so zákonom o cestovných náhradách a vnútornými predpismi a overenie vykonávania základnej finančnej kontroly v súvislosti s vystavovaním cestovných príkazov a vyplácaním cestovných náhrad.
2. Zistiť dodržiavanie a uplatňovania zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách
3. Posúdiť, či sa finančné operácie sa kontrolovaným subjektom vykonávali správne v súlade so zákonom
4. Posúdiť, či sa verejné zdroje rozpočtu obce využívali hospodárne, efektívne, účinne a účelne, predovšetkým či sa dodržiavala finančná disciplína

Legislatívny rámec – Právne predpisy:

- Zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov,
- Zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení,
- Zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce,

- Zákon č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme,
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách,
- Opatrenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. o sumách stravného,
- Opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 401/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene pri zahraničných pracovných cestách,

Použité podklady – zoznam preverených dokladov:

- Cestovné príkazy za rok 2022 v počte 31 ks
- Pokladničné doklady za rok 2022

Zákonné ustanovenia o cestovných náhradách

Podľa §57 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce môže zamestnávateľ vyslať zamestnanca na pracovnú cestu mimo pravidelného pracoviska na nevyhnutne potrebné obdobie len so súhlasom zamestnanca. Na pracovnej ceste zamestnanec vykonáva prácu podľa pokynov vedúceho zamestnanca a zamestnávateľa, ktorý ho na pracovnú cestu vyslal.

Podľa §2 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách sa pracovnou cestou rozumie podľa tohto čas od **nástupu** zamestnanca na cestu na výkon práce do iného miesta, ako je jeho pravidelné pracovisko stanovené zväčša v pracovnej zmluve, vrátane výkonu práce v tomto mieste do **skončenia** tejto cesty.

Podľa §3 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách zamestnávateľ pred vyslaním zamestnanca na pracovnú cestu určí **písomne**:

- Miesto nástupu
- Miesto výkonu práce
- Čas trvania
- Spôsob dopravy
- Miesto skončenia pracovnej cesty
- Prípadne ďalšie podmienky pracovnej cesty

Zamestnancovi vyslanému na pracovnú cestu patrí podľa ust. § 4 ods. 1 zákona o cestovných náhradách

- a) náhrada preukázaných cestovných výdavkov,
- b) náhrada preukázaných výdavkov za ubytovanie,
- c) stravné,
- d) náhrada preukázaných potrebných vedľajších výdavkov, náhrada preukázaných cestovných výdavkov za cesty na návštevu jeho rodiny do miesta pobytu rodiny na území SR, ak podľa určených podmienok pracovná cesta trvá viac ako sedem po sebe

nasledujúcich kalendárnych dní, a to každý týždeň, ak nie je v kolektívnej zmluve, prípadne v pracovnej zmluve alebo v inej písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá táto náhrada za dlhší čas, najdlhšie však za jeden mesiac.

Podľa §5 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách nárok na stravné má zamestnanec za každý kalendárny deň pracovnej cesty. Suma stravného je stanovená opatrením Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny a je rozdelená na 3 časové pásma:

- 5 – 12 hodín,
- 12 – 18 hodín,
- Nad 18 hodín.

Sumu stravného pre časové pásma ustanoví opatrenie, ktoré vydá Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Výška stravného bola v sledovanom období nasledovná: v €

Od 1. 1. 2022 do 30. 4. 2022:

- 5,10 eura pre časové pásmo 5 až 12 hodín,
- 7,60 eura pre časové pásmo nad 12 hodín až 18 hodín,
- 11,60 eura pre časové pásmo nad 18 hodín.

Od 1. 5. 2022 do 31. 8. 2022:

- 6 eur pre časové pásmo 5 až 12 hodín,
- 9 eur pre časové pásmo nad 12 hodín až 18 hodín,
- 13,70 eura pre časové pásmo nad 18 hodín.

Od 1. 9. 2022:

- 6,40 eura pre časové pásmo 5 až 12 hodín,
- 9,60 eura pre časové pásmo nad 12 hodín až 18 hodín,
- 14,50 eura pre časové pásmo nad 18 hodín.

Pri zahraničnej pracovnej ceste zamestnancovi patrí za každý kalendárny deň zahraničnej pracovnej cesty stravné v eurách alebo v cudzej mene. Stravné v eurách alebo v cudzej mene je ustanovené v závislosti od času trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky v kalendárnom dni, pričom čas trvania zahraničnej pracovnej cesty mimo územia Slovenskej republiky je rozdelený na časové pásma

- a) do 6 hodín vrátane,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín,
- c) nad 12 hodín.

Základné sadzby stravného v eurách alebo v cudzej mene ustanoví všeobecne záväzný

právny predpis, ktorý vydá Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Ak zahraničná pracovná cesta mimo územia Slovenskej republiky trvá v kalendárnom dni

- a) do 6 hodín vrátane, patrí zamestnancovi stravné vo výške 25 % zo základnej sadzby stravného,
- b) nad 6 hodín až 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné vo výške 50 % zo základnej sadzby stravného,
- c) nad 12 hodín, patrí zamestnancovi stravné v sume základnej sadzby stravného.

Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie v celom rozsahu, zamestnávateľ mu stravné neposkytuje. Ak má zamestnanec na pracovnej ceste preukázane zabezpečené bezplatné stravovanie čiastočne, zamestnávateľ stravné kráti o 25 % za bezplatne poskytnuté raňajky, o 40 % za bezplatne poskytnutý obed a o 35 % za bezplatne poskytnutú večeru z ustanovenej sumy stravného pre časové pásmo nad 12 hodín.

Príkaz na pracovnú cestu

Cestovný príkaz predstavuje základnú evidenciu pracovných ciest v systéme finančného riadenia a kontroly. Na základe cestovného príkazu si zamestnanec uplatňuje nárok na cestovné náhrady, tlačivo cestovného príkazu slúži ako preukázateľný účtovný doklad na vyplatenie cestovných náhrad zamestnancovi. **Tlačivo cestovného príkazu predstavuje finančnú operáciu resp. jej časť, kde je povinnosť obce vykonania finančnej kontroly**, t.z. vždy overiť súlad každej finančnej operácie alebo jej časti so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods.4 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite na príslušných stupňoch riadenia. Cestovný príkaz preto musí obsahovať zákonné náležitosti vykonania základnej finančnej kontroly.

Pri zahraničných pracovných cestách podľa §36 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách je zamestnávateľ povinný poskytnúť zamestnancovi preddavok na náhrady do sumy predpokladaných náhrad pri vyslaní na zahraničnú pracovnú cestu a pri vyslaní do štátu Európskej únie.

Vyúčtovanie pracovnej cesty

Vyúčtovanie pracovnej cesty je doklad vystavený po ukončení pracovnej cesty, ktorý preukazuje nároky zamestnanca na náhrady, ktoré mu za vykonanie pracovnej cesty prináležia. Povinnosťou obce je vykonať základnú finančnú kontrolu aj po vykonaní pracovnej cesty, jedná sa o finančnú operáciu, ktorá predstavuje výdaj finančných prostriedkov.

Náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách

Podľa § 7 zákona č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách ak sa zamestnanec písomne dohodne so zamestnávateľom, že pri pracovnej ceste použije cestné motorové vozidlo

(svoje)okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom, patrí mu základná náhrada za každý 1 km jazdy a náhrada za spotrebované pohonné látky.

Suma základnej náhrady je ustanovená Opatrením č. 143/2019 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o cestovných náhradách patrí zamestnancovi základná náhrada za každý 1 km jazdy, ak zamestnanec pri pracovnej ceste použije na základe písomnej dohody so zamestnávateľom cestné motorové vozidlo okrem cestného motorového vozidla poskytnutého zamestnávateľom.

Daňovým výdavkom je teda suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy vyplatená zamestnancovi podľa zákona o cestovných náhradách, ktorá je od 1. 6. **2019 do 30. 4. 2022** vo výške

- **0,053 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste jednostopové vozidlo, alebo trojkolku,
- **0,193 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste osobné cestné motorové vozidlo.

Od 1. 5. 2022 do 31. 8. 2022 je daňovým výdavkom suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy vyplatená zamestnancovi podľa zákona o cestovných náhradách vo výške

- **0,059 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste jednostopové vozidlo, alebo trojkolku,
- **0,213 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste osobné cestné motorové vozidlo.

Od 1. 9. 2022 je daňovým výdavkom suma základnej náhrady za každý 1 km jazdy vyplatená zamestnancovi podľa zákona o cestovných náhradách vo výške

- **0,063 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste jednostopové vozidlo, alebo trojkolku,
- **0,227 eura**, ak zamestnanec použije na pracovnej ceste osobné cestné motorové vozidlo.

Cenu pohonnej látky podľa § 7 ods. 5 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách preukazuje zamestnanec dokladom o kúpe pohonnej látky. Ak nepreukáže cenu pohonnej látky dokladom o kúpe, na výpočet sa použije cena pohonnej látky, ktorá platila v čase nástupu na pracovnú cestu, zistená Štatistickým úradom SR.

Pracovný úraz počas pracovnej cesty

Podľa §195 Zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce je pracovný úraz poškodenie zdravia, ktoré bolo zamestnancovi spôsobené pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi nezávisle od jeho vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov. Rovnako, zamestnávateľ zodpovedá za škodu ak pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s nimi došlo u zamestnanca k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom.

Pracovným úrazom podľa §8 Zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení je poškodenie zdravia alebo smrť fyzickej osoby spôsobené nezávisle od jej vôle krátkodobým, náhlým a násilným pôsobením vonkajších vplyvov, ktoré zamestnanec utrpel pri plnení pracovných alebo služobných úloh resp. v priamej súvislosti s plnením pracovných úloh alebo služobných úloh.

Zamestnávateľ zodpovedá za škodu, aj keď dodržal povinnosti vyplývajúce zo zákona a interných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci s výnimkou preukázania porušenia právnych predpisov zo strany zamestnanca, preukázania použitia omamných a psychotropných látok alebo ľahkomyselným konaním zamestnanca.

Podľa §217 Zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce zamestnávateľ je povinný nahradiť zamestnancovi skutočnú škodu, a to v peniazoch, ak škodu neodstráni uvedením do predchádzajúceho stavu. Taktiež, je zamestnávateľ povinný robiť opatrenia v záujme ochrany života a zdravia zamestnancov pri práci a zodpovedá za škody spôsobené zamestnancom pracovným úrazom alebo chorobou z povolania.

Z uvedeného vyplýva, že evidencia pracovných príkazov nie je potrebná len kvôli právam zamestnanca na preplatenie cestovných nákladov a stravného, ale aj kvôli ochrane zamestnávateľa v prípade, že dôjde počas výkonu práce zamestnanca k pracovnému úrazu alebo inej škode.

V prípade pracovného úrazu starostu, nakoľko je jeho funkcia verejnou funkciou, ktorú nevykonáva v pracovnom pomere, nevzťahuje sa na neho v tejto časti Zákonník práce. Preto si pracovný príkaz vypisovať nemusí. Na starostu sa v tomto prípade pri pracovnom úraze vzťahuje §16 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Avšak, keďže vyslanie na pracovnú cestu je finančnou operáciou, je potrebné dodržiavať zákon o finančnej kontrole a audite a teda pred každou finančnou operáciou je orgán verejnej správy povinný dodržať §6 ods. 4 Zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite rovnako tak pri vyplatení cestovných náhrad, na ktoré má starosta nárok podľa Zákona č. 253/1994 Z.z o právnom postavení a platových pomeroch starostov obcí a primátorov miest.

Na základe týchto skutočností konštatujem potrebu evidencie pracovných ciest z dôvodu ochrany zamestnanca a zamestnávateľa v pracovnoprávných vzťahoch.

Na základe týchto skutočností konštatujem potrebu evidencie pracovných ciest starostu z dôvodu dodržiavania základnej finančnej kontroly.

Kontrola dodržiavania lehôt predloženia vyúčtovania náhrad a vrátenia nevyúčtovaného preddavku

Zamestnanec je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa skočenia pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona predložiť zamestnávateľovi písomné doklady potrebné na vyúčtovanie náhrad a vrátiť nevyúčtovaný preddavok, ak nie je v kolektívnej zmluve, alebo v písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá, alebo vo vnútornom predpise zamestnávateľa určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po

kalendárnom mesiaci, v ktorom bola pracovná cesta alebo iná skutočnosť zakladajúca nárok na náhrady skončená.

Zamestnávateľ je povinný do desiatich pracovných dní odo dňa predloženia písomných dokladov vykonať vyúčtovanie pracovnej cesty alebo inej skutočnosti zakladajúcej nárok na náhrady podľa tohto zákona a uspokojiť nároky zamestnanca, ak nie je v kolektívnej zmluve, alebo v písomnej dohode so zamestnancom dohodnutá, alebo vo vnútornom predpise zamestnávateľa určená dlhšia doba, najdlhšie však do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom boli predložené písomné doklady.

Pri vykonanej kontrole cestovných príkazov bolo zistené, že lehoty predloženia vyúčtovania náhrad aj lehoty splatnosti náhrad neboli dodržané.

Kontrolné zistenia

Kontrolou boli zistené nasledovné nedostatky:

1. Pri zahraničnej pracovnej ceste bolo nesprávne vypočítané stravné – poskytnutá náhrada ako pri SR ceste
2. Do vyúčtovania pracovnej cesty bol zahrnutý aj nákup PHM na služobnom motorovom vozidle – zaúčtovaný na účte 521 000 – účet cestovných náhrad
3. Pri viacerých cestovných príkazoch bola zle vyplatená náhrada za použitie súkromného vozidla zamestnanca
4. Neúplné vyplnenie tlačív cestovných príkazov – chýbal dátum, podpis, informácia o poskytnutej strave, čas prechodu hraníc

A. Záver a odporúčanie

1. Zamestnancom priznávať stravné v súlade so zákonom o cestovných náhradách ako aj s opatrením č. 143/2019 Z. z. o sumách základnej náhrady za používanie cestných motorových vozidiel pri pracovných cestách
2. Cestovné príkazy je potrebné vyplňovať kompletne, hlavne údaje o bezplatne poskytnutej strave. Upozorniť zamestnancov na dôsledné vyplňovanie tlačív. Svojim podpisom potvrdzujú správnosť vypísaných údajov.
3. Doporučujem zaviesť evidenciu cestovných príkazov a vyúčtovania pracovných ciest, ktorá by obsahovala číslo cestovného príkazu, dátum pracovnej cesty, meno a priezvisko zamestnanca, podľa potreby aj ďalšie údaje a poznámky.

Návrh správy o výsledku vykonanej kontroly bol dňa 25.10.2023 zaslaný prednostke obce, termín na predloženie zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku uvedených v návrhu správy je stanovený na 31.12.2023.

V lehote do 03.11.2023 neboli podané písomné námietky k zisteným nedostatkom, navrhovaným opatreniam a k lehote na predloženie zoznamu splnených opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku uvedených v návrhu správy a týmto dňom bola kontrol ukončená.

Spracovala, dňa 06.11.2023

Ing. Anna Ševerová,
hlavný kontrolór obce